

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Hajdys

Protokolant: Magdalena Adamkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2016 roku na rozprawie w Ł.

sprawy z powództwa M. P. i R. P.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w Ł.

o zapłatę kwoty 8.327,10 zł

1. zasądza od pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powodów M. P. i R. P., jako współników M. P. P. (...) spółki cywilnej, kwotę 2.792,10 zł (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote i dziesięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od 9 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powodów M. P. i R. P., jako współników M. P. (...) spółki cywilnej, kwotę 508,65 zł (pięćset osiem złotych i sześćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XIII GC 1553/15

UZASADNIENIE

4 kwietnia 2015 roku M. P. i R. P., współnicy spółki cywilnej (...), wnieśli do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pozew przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w Ł. o zapłatę kwoty 8.327,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dat i kwot szczegółowo w pozwie wskazanych oraz kosztami procesu według norm przepisanych tytułem należności wynikających z łączącej strony umowy serwisowej, potwierdzonych fakturami VAT wystawionymi od grudnia 2014 roku do marca 2015 roku.

(pозew – k.2-6)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z 22 maja 2015 roku wydanego w postępowaniu upominawczym pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Przyznała, że łączyła ją z powodami umowa serwisowa z 1 grudnia 2014 roku oraz że nie uregulowała należności stwierdzonych przedstawionymi przez powodów fakturami VAT. Jednocześnie wskazała, że brak zapłaty wynikał z faktu, że powodowie nie realizowali umowy, tj. nie wykonali jakiegokolwiek pracy objętych spornymi fakturami. Pozwana podniosła, że powodowie wystawiali najprawdopodobniej faktury VAT na podstawie postanowienia § 6 ust. 10 umowy serwisowej, wedle którego w przypadku przekroczenia terminu płatności powyżej 7 dni następuje zawieszenie obowiązku realizacji przez powodów ciężących na nich obowiązków z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. W konsekwencji, jak dalej podnosiła pozwana, umowa została skonstruowana w taki sposób, że już z wypadku pojedynczego przypadku niezapłacenia wynagrodzenia powodowie mogą żądać wynagrodzenia

ryczałtowego za każdy kolejny miesiąc, w którym strony łączy umowa – bez obowiązku świadczenia usług. W ocenie strony pozwanej takie postanowienie umowne jest sprzeczne z art. 353¹ k.c.

(nakaz zapłaty z 22.05.2015 r. – k. 34-35 ; sprzeciw od nakazu zapłaty – k.38-40)

W odpowiedzi na pozew powodowie podnieśli, że wykonywali na rzecz pozwanej usługi w listopadzie 2014 roku oraz przystąpili 2 grudnia 2014 roku do wykonywania umowy, zaś później nie było od pozwanej zgłoszeń serwisowych. Jednocześnie wskazali, że pozwana miała pełny wpływ na kształt łączącej strony umowy.

(odpowiedź na sprzeciw – k.55-57)

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W listopadzie 2014 roku powodowie M. P. i R. P., wspólnicy spółki cywilnej (...), świadczyli na rzecz pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. usługi serwisowe dotyczące sprzętu i oprogramowania używanego przez pozwaną. Strony nie łączyła stała umowa współpracy – pozwana zgłaszała telefonicznie zapotrzebowanie na pojedynczą usługę, po czym pracownik powodów udawał się do siedziby pozwanej by wykonać odpowiednie prace. Tytułem wynagrodzenia powodowie wystawili pozwanej 1 grudnia 2014 roku fakturę VAT nr (...) na kwotę 947,10 zł brutto, płatną do 8 grudnia 2014 roku.

(przesłuchanie powoda R. P. – k.68v; karty serwisowe – k.59-61; FV nr (...) – k.21)

Pozwana nie zapłaciła należności wynikającej z faktury VAT nr (...).

(okoliczność bezsporna)

1 grudnia 2014 roku strony zawarły umowę serwisową. Do zawarcia tej umowy strony wykorzystywały wzorzec umowy stosowany przez powodów który pozwana wcześniej otrzymała, mogła się z nim zapoznać i zaproponować odpowiadające jej poprawki.

(umowa serwisowa z 01.12.2014 r. – k.16-20; przesłuchanie powoda R. P. – k.68v; korespondencja e-mail stron – k.64)

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 umowy serwisowej pozwana zamówiła a powodowie przyjęli do wykonania prace o charakterze usługowym, polegające na prowadzeniu serwisu nad funkcjonującym u pozwanej systemem informatycznym obejmującym sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Zakres w/w usług obejmował prowadzenie dokumentacji infrastruktury informatycznej, doradztwo techniczne i dobór sprzętu komputerowego dostosowanego do wymogów i potrzeb pozwanej, przeglądy oraz oceny systemu informatycznego pod kątem sprawności technicznej sprzętu komputerowego oraz spójności logicznej oprogramowania, konserwację i naprawę sprzętu komputerowego, usuwanie problemów dotyczących prawidłowego działania pojedynczych stanowisk, jak i całego systemu komputerowego wynikających z błędów programowych, administrowanie siecią komputerową (ustalanie konfiguracji sieci, definicji użytkowników i ich dostępu do zasobów systemu, określenie właściwych parametrów oprogramowania systemowego i użytkowego), zmiany konfiguracji systemu komputerowego jak np. modernizacja istniejącego sprzętu, instalowanie i konfigurowanie nowych urządzeń, archiwizacja danych z pominięciem aplikacji i zbiorów, nad którymi opiekę stanowią osoby trzecie, kontrola archiwizowania danych w zakresie umowy oraz abonamentu godzinowego, pomoc w zakresie posługiwania się posiadanym przez pozwaną oprogramowaniem, reprezentowanie pozwanej wobec osób trzecich w zakresie związanym z IT, wsparcie zdalne, telefoniczne oraz bezpośrednio u pozwanej pracowników z zakresu posługiwania się powierzonym sprzętem.

Powodowie zobowiązali się do podejmowania działań w celu usunięcia awarii w przypadkach wymagających natychmiastowej interwencji w czasie nie dłuższym niż trzy godziny od chwili zawiadomienia – zgłoszenia przekazane do godziny 13:00 włącznie w ciągu trzech godzin w ramach godzin dnia roboczego 8:00 – 16:00, zaś zgłoszenia przekazane po godzinie 13:00 do godziny 9:00 następnego dnia. Zgłoszenia mogły być zgłaszane przez pozwaną telefonicznie, za pośrednictwem faksu oraz za pośrednictwem wiadomości e-mail, a także w inny ustalony przez

strony sposób. W przypadkach awarii krytycznych komputera – uniemożliwiających prowadzenie działalności – powodowie zobowiązali się w ramach możliwości do podstawienia, bez dodatkowych opłat, komputera zastępczego, który umożliwi normalne funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanej. Serwis mógł być świadczony przez powodów w sposób zdalny i bezpośrednio u pozwanej (§ 2 umowy serwisowej).

Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy serwisowej z tytułu realizacji prac związanych z wykonywaniem serwisu w dni robocze w godzinach od 8:00 do 16:00, w wymiarze czasowym do 20 godzin w miesiącu, powodowie mieli otrzymywać zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1.500 zł netto, powiększone o podatek od towarów i usług według obowiązującej stawki. Godziny pracy, które nie zostały wykorzystane w danym miesiącu kalendarzowym nie przechodziły na kolejne miesiące i nie mogły być później wykorzystane (§ 6 ust. 5). Zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu świadczenia serwisu płatne miało być z góry na początku każdego miesiąca na podstawie faktury VAT wystawionej przez powodów (§ 6 ust. 8 zd. 1). Wedle § 6 ust. 10 umowy serwisowej niedotrzymanie przez pozwaną terminu płatności wynagrodzenia miało powodować – niezależnie od innych przewidzianych w umowie konsekwencji – naliczanie odsetek ustawowych, a w przypadku przekroczenia terminu płatności powyżej 7 dni zawieszenie obowiązku realizacji wynikających z przedmiotowej umowy zobowiązań powodów do czasu uregulowania przez pozwaną zaległych należności, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością pisemnego rozwiązania przez każdą ze stron z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia lub w trybie natychmiastowym w razie nieprzestrzegania jej postanowień przez którąkolwiek ze stron (§ 7 ust. 2 umowy serwisowej).

(umowa serwisowa z 01.12.2014 r. – k.16-20)

1 grudnia 2014 roku powodowie wystawili pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.845 zł brutto płatną do 8 grudnia 2014 roku.

(FV nr (...) – k.22)

Powodowie 2 grudnia 2014 roku wykonali zlecenie serwisowe pozwanej.

(karta serwisowa – k.58; przesłuchanie powoda R. P. – k.68v)

Pozwana nie zapłaciła należności wynikającej z faktury VAT nr (...).

(okoliczność bezsporna)

Po upływie siedmiu dni od terminu zapłaty faktur VAT nr (...) powodowie poinformowali pozwaną, że wstrzymują się z wykonywaniem umowy serwisowej.

(przesłuchanie powoda R. P. – k.68v)

Powodowie wystawili pozwanej następujące faktury VAT na kwoty 1.845 zł brutto tytułem usług informatycznych:

- 7 stycznia 2015 roku nr (...) płatną do 14 stycznia 2015 roku,

- 2 lutego 2015 roku nr (...) płatną do 9 lutego 2015 roku,

- 6 marca 2015 roku nr (...) płatną do 13 marca 2015 roku.

(faktury VAT – k.23-25)

Pozwana zwracała się do powodów o rozwiązanie umowy bez zachowania terminu wypowiedzenia. Powód R. P. poinformował pozwaną, że będzie to możliwe po uregulowaniu istniejących należności. Pod koniec kwietnia 2015 roku do powodów wpłynęło oświadczenie pozwanej o wypowiedzeniu umowy serwisowej.

(przesłuchanie powoda R. P. – k.68v)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Zgodnie z dyspozycją art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Powodowie wykazali w niniejszym postępowaniu, że łączyły ich z pozwaną umowy o świadczenie usług – w listopadzie 2014 roku każda umowa obejmowała jedną usługę serwisową, zaś od 1 grudnia 2014 roku strony łączyła jedna umowa serwisowa, na podstawie której powodowie mieli wykonywać usługi serwisowe w wymiarze do 20 godzin miesięczne w zamian za zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 1.845 zł brutto. Ponieważ powodowie nadto wykazali, że świadczyli na rzecz pozwanej usługi serwisowe w listopadzie i w grudniu 2014 roku, zaś bezsporne było, że pozwana nie zapłaciła powodom za to wynagrodzenia, uzasadnione jest zasądzenie kwot należności wynikających z faktur VAT nr (...) (947,10 zł brutto) i nr (...) (1.845 zł brutto), tj. łącznie 2.792,10 zł, z odsetkami ustawowymi należnymi na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. (z uwzględnieniem zmiany brzmienia przepisu art. 481 § 2 dokonanej przez art. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r. poz. 1830) od 9 grudnia 2014 roku, tj. pierwszego dnia opóźnienia, do dnia zapłaty.

Niezasadne jest jednak zasądzenie wynagrodzenia za dalsze sporne miesiące, tj. za okres od stycznia do marca 2015 roku. Sąd podziela w tym zakresie zarzuty pozwanej, jednakże z nieco innych przyczyn, niż wskazane w sprzeciwie. W ocenie Sądu umowne prawo powodów do wynagrodzenia za okres, w którym nastąpiło „zawieszenie” ich obowiązku spełniania wzajemnych świadczeń niepieniężnych, jako skutek ponad siedmiodniowego opóźnienia pozwanej w zapłacie należności, przyjmuje postać kary umownej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania pieniężnego, co jest niedopuszczalne na gruncie art. 483 § 1 k.c. Zważyć bowiem należy, że mimo, że strony nie nazwały przysługującego powodom świadczenia pieniężnego karą umowną lecz prawem do wynagrodzenia, to świadczenie to posiada konstytutywne cechy kary umownej wymienione w dyspozycji przywołanego przepisu – obejmuje ¹⁾zapłatę ²⁾określonej sumy w związku z ³⁾niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Ponieważ jednocześnie nie stanowi ono ekwiwalentu świadczenia wzajemnego powodów, należy przyjąć że ma na celu jedynie ⁴⁾naprawienie szkody powodów wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną. Ponieważ do essentialia negotii umowy serwisowej należał obowiązek pozwanej świadczeń pieniężnych (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 r., sygn. akt V CKN 171/00, niepubl.), to w/w kara umowna związana była z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez pozwaną zobowiązania pieniężnego i jako taka była niezgodna z art. 483 § 1 k.c. Pozwala to na uznanie postanowienia § 6 ust. 10 umowy serwisowej za niewiążącego stron jako niezgodnego z prawem (§ 58 § 1 i 3 k.c.).

Dla powyższej konstatacji bez znaczenia jest, że pozwana miała wpływ na ustalenie ostatecznej treści umowy zawartej przez strony, bowiem wedle art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się ustawie.

Dla ostatecznego wyjaśnienia charakteru owego prawa powodów do wynagrodzenia za czas w którym nastąpiło „zawieszenie” ich obowiązku spełniania świadczeń niepieniężnych jako ni mniej ni więcej tylko kary umownej zastrzeżonej za niewykonanie zobowiązania pieniężnego wskazać należy, że owo „zawieszenie” to jedynie użyty przez strony eufemizm oznaczający de facto zwolnienie powodów z obowiązku spełniania wzajemnego świadczenia niepieniężnego. Zgodnie bowiem z postanowieniem § 6 ust. 5 umowy serwisowej godziny pracy, które nie zostały wykorzystane w danym miesiącu kalendarzowym nie przechodziły na kolejne miesiące i nie mogły być później wykorzystane. Oznacza to, że nawet spełnienie przez pozwaną w późniejszym okresie świadczenia pieniężnego nie skutkowałoby obowiązkiem powodów wykonania usług serwisowych za miesiąc, za który żądali wynagrodzenia i w którym skorzystali z prawa „zawieszenia” swoich obowiązków. Nadto z uwagi na charakter obowiązków powodów, sprowadzających się przede wszystkim do zapewnienia ciągłego, bezawaryjnego funkcjonowania systemów

informatycznych pozwanej, w tym do niezwłocznego usuwania stwierdzonych usterek i pomocy pozwanej przy rozwiązywaniu bieżących problemów związanych z posiadanym sprzętem komputerowym i zainstalowanym na nim oprogramowaniem, to nawet, gdyby powodowie mogli się wstrzymać z wykonaniem obowiązków do momentu uregulowania przez pozwaną zobowiązań pieniężnych (nastąpiłaby kumulacja godzin w późniejszym okresie), to świadczenie takie utraciłoby dla pozwanej swój cel gospodarczy. Oznacza to, że dla zachowania prawa do wynagrodzenia powodowie powinni byli co najmniej być gotowi świadczyć usługi serwisowe w spornym okresie. W rozpoznawanej sprawie tak jednak nie było, bowiem pozwana przestała składać zlecenia serwisowe po informacji otrzymanej od powodów, że korzystają oni z uprawnienia do wstrzymania się ze świadczeniem usług serwisowych do momentu uregulowania należności pieniężnych.

Z tych względów orzeczono jak w punktach 1 i 2 wyroku.

Z uwagi na to, że żądanie powódki nie zostało uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując stosunkowego rozliczenia kosztów. Koszty poniesione przez powodów wyniosły 1.517,00 zł, na co złożyły się: opłata od pozwu (300 zł), koszty zastępstwa procesowego (1.200 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Z dochodzonej pozwem kwoty 8.327,10 zł za zasadną Sąd uznał zasadzoną od pozwanej kwotę 2.792,10 zł, co oznacza, że powodowie wygrali spór w 33,53%. Tym samym w takim zakresie pozwana powinna ponieść koszty procesu (508,65 zł). Z tych względów orzeczono, jak w punkcie 3 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)